

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/114
KARAR NO : 2021/206
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: Satı Memurlu u dosyasında yapılan açık artırma usulu ihale sonucu satılan gayrimenkullere ili kin olarak, fazla alındı ı ileri sürülen KDV'nin iadesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : M.K.
Vekili : Av. .K.
Davalı : Gelir daresi Ba kanlı ı
Vekili : Av. G. .

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı, Büyükçekmece 2. Sulh Hukuk Mahkemesi Satı Memurlu unun 2018/7 sayılı dosyası üzerinden yapılan ihale ile satılan ta nınmaz için %8 KDV oranı uygulanması gerekirken %18 KDV oranı uygulanarak yersiz olarak tahsil edildi i iddia edilen 19.500 TL katma de er vergisinin iadesi talebiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

2. Davalı idare vekili süresi içinde verdi i savunma dilekçesinde; davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekti i görü üyle davanın görev yönünden reddini talep etmi tir.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

3. **istanbul 8. Vergi Mahkemesi, E.2019/2845 sayılı dosyada 07/09/2020 tarihinde** verdi i görevlilik kararı ile talebi reddetmi tir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı u ekildedir;

“...213 sayılı Vergi Usul Kanununun 377. maddesinin 1. fıkrasında; mükellefler ve kendilerine vergi cezası kesilenlerin cezalara kar ı dava açabilecekleri, 378. maddesinin 1. fıkrasında da vergi mahkemesinde dava açabilmek için verginin tarh edilmesi, cezanın kesilmesi, tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin yapılması ve ödemeyi yapan tarafından verginin kesilmesi olması gerekti i açıklanmıştır.

Ayrıca aynı Kanununun 116 ila 123. maddelerinde tarifı yapılan ve kapsamı gösterilen vergi hataları nedeniyle ilgililerin 5 yıllık zamana ımı süresi içinde idareye ba vurup haklarında yapılan vergilendirme hatalarının düzeltilmesini ve haksız ödenen vergilerin iadesini isteyebilecekleri, 124. maddesinde de vergi mahkemesinde dava açma süresi geçtikten sonra yaptıkları düzeltme talepleri reddolunanların ikâyet yoluyla Maliye Bakanlı ı'na ba vurabilecekleri öngörülmü tür.

Öte yandan, 2004 sayılı icra ve iflas Kanunu'nun 17.07.2003 tarih ve 4949 sayılı Kanun'la de i ik 4. maddesinin 1. fıkrasında, icra ve iflas dairelerinin muamelelerine kar ı yapılan ikayetlerle itirazların incelenmesinin icra mahkemesi hakimiyahut kanun gere ince bu görev kendisine verilmi olan hakim tarafından yapılacağı, 4. maddesinin son

fikrasında, icra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine kar ı vuku bulacak ikayet ve itirazların tetkik merciinin o mahkemenin hakimi oldu u, aynı Kanununun 16. maddesinin 1. fıkrasında da, kanununun hallini mahkemeye bıraktı ı hususlar müstesna olmak üzere icra ve iflas dairelerinin yaptı ı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine ikayet olunabilece i belirtilmi tir.

Söz konusu yasa hükümlerine göre, satı memurlu u tarafından yapılan satı sonucu harç ya da vergi alınması halinde, bu i leme kar ı açılan davanın uyu mazlı ın satı memurlu unun tesis etti i i lemden kaynaklanması nedeniyle adli yargı yerince incelenmesi gerekmektedir. Ancak daha sonra, alman vergi ya da harcın kanuna aykırı oldu u iddialarıyla mükelleflerin idareye ba vurmaları halinde, bu talebin reddine dair i lemlere kar ı açılacak davalarda uyu mazlı ın adli yargı tarafından de il, idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemelerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, Büyükçekmece 2. Sulh Hukuk Mahkemesi Satı Memurlu u' nun 2018/7 sayılı dosyası üzerinden yapılan ihalenin davacı üzerinde kaldı ı, ihale konusu ta ınmazın davacıya satı ı i lemi için, 20.06.2019 tarihinde, davacıdan %18 oran üzerinden KDV tahsil edildi i, davacının ihale konusu ta ınmazın satı ının %8 KDV oranına tabi oldu u ve bu sebeple yersiz vergi tahsil edildi i iddiasıyla 01.08.2019 tarihinde Büyükçekmece Vergi Dairesi Müdürlü ü'ne ba vuru (düzeltme ba vurusu) yaptı ı, talebin reddine dair 02.08.2019 tarih ve 634792 sayılı i lemin iptali talebiyle stanbul 3. Vergi Mahkemesi'nin 2019/2174 esasına kayden açılan davada, idari merci tecavüzü bulundu u gerekçesiyle dilekçenin Gelir daresi Ba kanlı t'na tevdiine karar verildi i, Gelir idaresi Ba kanlı t'nın, mezkur kararlar tevdi edilen dilekçeye konu talebi 28.11.2019 tarih ve 165643 sayılı i lemiyle reddetmesi üzerine, bu i lemin iptali ve yersiz tahsil edildi i iddia edilen 19.500,00TL tutarındaki KDV'nin faizi ile iadesi talebiyle bakılan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Davalı idare tarafından, uyu mazlı ın adli yargı mercilerince çözümlenmesi gerekti i, Uyu mazlık Mahkemesi'nin 26.11.2018 tarih ve E.2018/789, 2018/789 sayılı kararının da bu yönde oldu u belirtilmi ise de, sözü edilen Uyu mazlık Mahkemesi kararlarında, uyu mazlı ın icra müdürlü ünün tesis etti i i lemden kaynaklanması nedeniyle bu durumun adli yargının bir parçasını olu turdu u ve icra müdürlü ü i leminin yasaya uygun olup olmadığı hususunun adli yargı içinde çözümlenmesi gerekti ine karar verildi i, olayda ise satı memurlu u tarafından tesis edilen i leme kar ı dava açılmadı ı, katma de er vergisinin ödenmesinden sonra, 213 sayılı Kanun'un 116 ve devamı maddelerinde düzenlenen düzeltme- ikayet ba vurusu niteli inde yapılmı olan ba vuruların reddine dair i lemin iptali talebiyle dava açıldı ı anla ılmaktadır.

Bu durumda, eldeki davanın, düzeltme- ikâyet ba vurularının reddine dair i lemin iptali talebiyle açıldı ı anla ıldı ından, 2576 sayılı Kanununun 6. maddesi uyarınca vergi mahkemesince görülüp çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tir.”

4. Davalı idare vekili tarafından olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı t'na gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı t Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı, adli yargılamanın bir parçasını olu turan uyu mazlı ın, satı memurlu unun tesis etti i bir i lemden kaynaklandı ı gözetildi inde, bu i lemin kanuna uygun olup olmadığı adli yargı yerince çözümlenmesinin gerekti i görü üyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına karar vererek dosyayı 03/02/2021 tarih ve 2020/96891 sayılı görü yazısı ile Uyu mazlık Mahkemesine göndermi tir. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına İlişkin talebin ilgili kısmı u ekildedir:

“(…)*6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 322/2. maddesinde; "Payla tırma ve ortaklı ın giderilmesi için satı yapılması gereken hâllerde, hâkim satı için bir memur görevlendirir. Ta tır ve ta tınmaz malların satı ı cra ve flas Kanunu hükümlerine göre yapılır." hükmüne yer verilmi tir.*

Di er taraftan, 2004 sayılı cra ve flas Kanununun “Tetkik mercii ba lıklı 4. maddesinde; “ cra ve iflâs dairelerinin muamelelerine kar ı yapılan ikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gere ince bu görev kendisine verilmi olan hâkim tarafından yapılır... / cra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine kar ı vuku bulacak ikayet ve itirazların icra mahkemesi o mahkemenin hakimidir.”, “ ikayet ve artlar” ba lıklı 16. maddesinde; “Kanunun hallini mahkemeye bıraktı ı hususlar müstesna olmak üzere cra ve flas dairelerinin yaptı ı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine ikayet olunabilir. ikâyet bu muamelelerin ö renildi i tarihten yedi gün içinde yapılır. / Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman ikâyet olunabilir “ ikâyet üzerine yapılacak muameleler ba lıklı 17. maddesinin 1. fıkrasında ise; “ ikâyet tetkik merciiince, kabul edilirse ikâyet olunan muamele ya bozulur yahut düzeltilir. / Memurun sebepsiz yapmadı ı veya geciktirdi i i lerin icrası emrolunur.”

Olayda, Büyükçekmece 2. Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından ta tınmazın ortaklı ın giderilmesi yoluyla satı na karar verildi i, satı için görevlendirilen Büyükçekmece 2. Sulh Hukuk Mahkemesi Satı Memurlu unun 2018/7 numaralı dosya üzerinden ta tınmazın satı ıyla ilgili ilan yaptı ı, ilanda KDV oranının % 18 olarak belirlendi i, ihaleyi kazanan davacının KDV oranının % 8 olarak belirlenmesi gerekti i gerekçesiyle fazladan yatırdı ı 19.000,00 b KDV'nin iadesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmı tır.

2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" ba lıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ili kin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ili kin davaları ve di er kanunlarla verilen i leri çözümlenece i hükmüne yer verilmi tir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri dikkate alındı ında, satı memurunun i lemlerine kar ı ikayetleri inceleme görevi onu tayin eden sulh hukuk mahkemesine ait oldu undan, Büyükçekmece 2. Sulh Hukuk Mahkemesi Satı Memurlu u tarafından yapılan ihale sonucunda alınan ta tınmaza ili kin olarak, Satı Memurlu unca verilen %18 oranında KDV ödenmesine dair kararın kanuna aykırılı ı iddiası ikâyet yolu ile 2004 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Sulh Hukuk Mahkemesinde çözümlenecektir. Mahkeme incelemeyi söz konusu dosya üzerinde yaparak, i lemin kanuna uygun olup olmadı ı hususunda karar verecektir. Adli yargılamanın bir parçasını olu turan bu uyu mazlı ın, Satı Memurlu unun tesis etti i bir i lemden kaynaklandı ı gözetildi inde, bu i lemin yasaya uygun olup olmadı ının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerekti i kanaatine varılmı tır”

III. LG L HUKUK

6. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun, "Uygulanacak hükümler" ba lıklı 322/2. maddesinde: "Payla tırma ve ortaklı ın giderilmesi için satı yapılması gereken hâllerde, hâkim satı için bir memur görevlendirir. Ta tır ve ta tınmaz malların satı ı cra ve flas Kanunu hükümlerine göre yapılır."

7. 2004 sayılı cra ve flas Kanunu'nun, “ ikâyet ve artlar” ba lıklı 16. maddesinde: “Kanunun hallini mahkemeye bıraktı ı hususlar müstesna olmak üzere cra ve flas dairelerinin yaptı ı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye

uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine ikâyet olunabilir. ikâyet bu muamelelerin ö renildi i tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman ikâyet olunabilir.”

8. 2004 sayılı Kanun'un “ ikâyet üzerine yapılacak muameleler” ba lıklı 17. maddesinde: “ ikâyet tetkik merciiince, kabul edilirse ikâyet olunan muamele ya bozulur yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadı ı veya geciktirdi i i lerin icrası emrolunur.”

9. Aynı Kanun'un “Tetkik mercii” ba lıklı 4. maddesinde de: “ cra ve iflâs dairelerinin muamelelerine kar ı yapılan ikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gere ince bu görev kendisine verilmi olan hâkim tarafından yapılır. durumunun gerekli kıldı ı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görü ü ile Adalet Bakanlıınca icra tetkik mercii nin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. cra tetkik mercii nin birden fazla dairesi bulunan yerlerde i da ılımı ve buna ili kin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Ba kanlıınca dönü ümlü olarak ba lanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik ikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî i lerine bakar. cra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine kar ı vuku bulacak ikâyet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir.” hükümleri yer almaktadır.

10. 2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" ba lıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ili kin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ili kin davaları ve di er kanunlarla verilen i leri çözümleyece i hükmüne yer verilmi tir.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yöntemine uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı anlaşılmaktadır. Usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, davacı tarafından Büyükçekmece 2. Sulh Hukuk Mahkemesi Satı Memurlu unun 2018/7 sayılı dosyasında yapılan açık artırma usulü ihale sonucu satılan gayrimenkule ili kin olarak, %8 yerine %18 alındı ı ileri sürülen KDV' nin iadesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

14. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, dosya kapsamı ve Uyu mazlık Mahkemesinin benzer olaylara ili kin olarak verdi i emsal kararları uyarınca, satı memurlu unca yapılan ihale sonucunda alınan ta nınmaza ili kin, satı memurunca verilen KDV ödenmesine dair kararın, kanuna aykırılı ı iddiasının ikâyet yolu ile adli yargı yerinde çözümlenece i, mahkemenin incelemeyi, söz konusu dosya üzerinde yaparak, anılan i lemin kanuna uygun olup olmadı ı hususunda karar verece i ku kusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını olu turan bu uyu mazlı ın, satı memurlu unun tesis etti i bir i lemden kaynaklandı ı gözetildi inde, bu i lemin kanuna uygun olup olmadı ının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerekti i sonucuna varılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen husular nazara alındı ında, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının ba vurusunun kabulü ile stanbul 8. Vergi Mahkemesince verilen 07/09/2020 tarihli ve E.2019/2845 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekti i sonucuna varılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının BA VURUSUNUN KABULÜ ile stanbul 8. Vergi Mahkemesince verilen 07/09/2020 tarihli ve E.2019/2845 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde Üyeler Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

2576 sayılı Bölge adliye Mahkemeleri, adliye Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. Maddesinde, vergi mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümlenecek iş kuralı yer almaktadır.

Dava konusu uyuşmazlık, vergi kanunları uygulanarak çözümlenebilecek olması karışında, davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görevine girdiği görülmüşle sonuçlu kararına katılmıyoruz. 05/04/2021

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN